

VILÁGOSÁG

Mit akarunk?

KOLOZSVAR,
1947 október 17, péntek

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. EVFOLYAM
259. szám

A trónbeszédrel megkezdődött a képviselőház új ülészeke

BUKAREST. — A képviselőház rendkívüli ülészeke kedden délután ünneplés körülmények között rekesztették be. A zárülésen Groza Péter miniszterelnök vezetésével jelen voltak a kormány tagjai is. A rendkívüli ülészekeket bezáró királyi leirat Groza Péter miniszterelnök olvasta fel.

A királyi kézirat megelégését fejezte ki a parlament elmúlt ülészekeának munkája felett, külön is megemlékezvén az elmúlt időszakban hozott nagyszabású gazdasági természetű törvényekről, mint a Nemzeti Bank államosítása, a földreform véglegesítése, az ingatlanforgalmi törvény, a stabilizációval kapcsolatos törvények, továbbá a békeszerződés ratifikálásáról és a demokráciaelvű törekvésekkel szemben hozott törvényekről.

Az 1947—48. évi rendes ülészeke október 15-én délelőtt a szokásos ünneplés formák között kezdődött meg. Az ünnepi megnyitó ülés előtt a patriárka-

tuson Mihály király, a kormány tagjai, a katonai és polgári hatóságok jelenlétében Te Deum volt. Pontosan 10 órakor jelent meg a képviselőház ülészekeében a királyi udvartartás kíséretében I. Mihály király és trónbeszédevel megnyitotta az új ülészekeket.

A trónbeszéd mindenekelőtt legfelsőbb köszönetét fejezte ki a képviselőháznak és a kormánynak a megelző rendes és rendkívüli képviselőházi ülészeke eredményes munkájáért, amellyel az ország gazdasági helyreállításához, a stabilizáció megteremtéséhez hozzájárult. Rámutatott arra, hogy a háború és a két éves aszály pusztító nyomai gyors iramban számolódnak fel s hogy ezt a munkát tovább kell folytatni.

Az új ülészekekre vonatkozóan a trónbeszéd az igazságszolgálat reform megvalósítását, az ország tanügyének új alapokra való helyezését, az adózás reformját tűzte ki főfeladatáknak a képviselőház elé, hangsúlyozva különösen az utóbbival

kapcsolatban, hogy az állam terheit a képességeikhez mérten igazságosan kell elosztani.

— Az ország újjáépítése és a lakosság életszínvonalának emelése továbbra is a legfőbb feladatunk áll Önök előtt — hangzott a trónbeszéd.

A továbbiakban a trónbeszéd a földművelés emelését és szakszerűségének fokozását hangsúlyozta mezőgazdasági szerszámok, gépek, gépközpontok létesítése és megfelelő vetőmag, valamint műtrágya juttatása révén s hasonló értelemben szövegezte a szövetkezeti hálózat kiépítésének és megerősítésének fontosságáról is, mint olyan szervezetről, mely hatékonyan fokozhatja a falu és város közötti egészséges árucseréjét. A képviselőház feladatának jelölte meg a trónbeszéd a hadseregnek a békeszerződések szellemében való megerősítését is, hogy az az országnak és a demokráciának védőpajzsként szolgálhasson.

Külpolitikai vonatkozásban a trónbeszéd hangsúlyozta, hogy Románia, a bé-

keszerződés beikellyezésével egyidejűleg a békét akaró szabad népek sorába emelkedett s ezért legfőbb kötelessége a béke legbiztosabb őrével, a mi külpolitikánk alapja a jövőben is — állapította meg a trónbeszéd.

Végezetül a trónbeszéd a szomszéd népekkel való együttműködés fontosságát, a velük való baráti együttműködési és segítségnyújtási szerződések megkötését állította feladatáknak a képviselőház új ülészeke elé.

A trónbeszéd elhangzása után Groza Péter miniszterelnök a kormány nevében megnyitotta a képviselőház ülését, majd Sadoveanu Mihail délutánra jelentette be az első munkálást, amelyen a képviselőház új vezetőségének megválasztására kerül sor.

Legfontosabb kérdéseinkről beszélt Gheorghiu-Dej ipari és kereskedelmi miniszter legutóbb az egyik szakszervezeti kongresszuson elmondott beszédeiben. Azokról a kérdésekről, amelyek ma minden szerény ház lakóját, falusit és városit egyaránt foglalkoztatbarázdát rónak homlokára, vagy elszántságát acélozzák.

Mik ezek a kérdések? A háború és a béke kérdése, kenyertünk és közszükségleti cikkeink biztosítása, pénzünk vásárló erejének megvédése, az ország gazdasági talpraállítása, életlehetőségeink megjavítása s mindezeknek érdekében az ország öntudatos népi erőinek még szorosabb összefogása.

Mert háborúra uszítanak ismét a világon. A nyugati mamutvállalatok és trösztök nyereségeik fokozása és gazdagodásuk érdekében ismét a kis népek leigázását vették tervebe. Szembe szeretnék állítani egyik népet a másikak, hogy amíg egyik vezetnek, országuk pusztul, tolvajmódra mindennapi kenyerünk től és függetlenségünk től is megfoszunk. Egyszóval ismét az alig ellült rémületet, nyomort, könnyet vért, a bombazáporokat, égő falvakat és városokat akarják visszaidézni a világra. Ez azonban ma már nemcsak az ő szándékuktól függ. A világ öszintén békét akaró és szabadságot szerető népei a Szovjetunió oldalán minden erőiket latbavetve harcolnak a világ leigázására törekvő erők ellen.

Ezt állapította meg Gheorghiu-Dej miniszter, s jelentette be, hogy országunk a békét akaró népek oldalán áll és harcol. Ebből a harcból azonban — amint megállapította — úgy vehetjük ki legelőbban részüket, ha elsősorban az ország határain belül működő népellenes és a hitlerista megszállás és Antonescu, valamint Horthy korából itmaradt reakciós erőket semmisítjük meg. Mert ezzel nemcsak a világ békéjének megszilárdításához járunk hozzá, hanem a magunk mindennapi életét is szolgáljuk, demokráciánkat erősítjük.

A világ leigázására törő erőknek hazai csatlósai ugyanis azok akik ma itthon nálunk a pénz értékének aláknázását tervezik, szabotálják az ipari termelés fokozását, el szeretnék tántorítani földműveseinket az őszi vetési terv maradéktalan elvégzésétől. Céljuk világos: áru és kenyér hiányában pénzünk vásárlóértéke romlik, növekszik az elégedetlenség, jön az infláció, a gazdasági zűrzavar. S nagyon is jól tudják, hogy akkor lehetett csak igazán keresni a nép bőrében a nép szenvedésén.

Kormányunk és az ország öntudatos népi erői azonban kemény kézzel és éberrel ügyelnek arra, hogy ezeknek a népellenes erőknek célja ne sikerülhessen. Am ez önmagában még nem elégséges. Gheorghiu-Dej miniszter ezért az ország minden öntudatos lakójához szólt. Munkásokhoz, földművesekhez, értelmiségiekhez egyaránt. Minden erőnk mozgósításával részt kell vennünk mindannyiunknak a népellenes erők gyökeres felszámolásában, országunk gazdasági talpraállításában, pénzünk értékének megvédésében és az őszi vetési terv haladéktalan elvégzésével jövő évi kenyertünk biztosításában. Mert — amint azt Gheorghiu-Dej miniszter hangsúlyozta — a fizetéseknek a stabilizáció pillanatában megállapított vásárló értéke nem őrizhető meg továbbra és nem javítható másként, csakis a termelés fokozásával.

A kérdés tehát nyílt: akarjunk-e a békét, mindennapi kenyertünk biztosítását, életlehetőségeink megjavulását, mindannyiunk jobb életét és az ország fejlődését? Ha igen, nem lehet más választásunk, mint küzdeni a népellenes erők felszámolásáért az üzérkedők letöréséért és a mezőgazdasági, valamint ipari termelés fokozásáért. Ezt valóban csakis valamennyi öntudatos demokráta erőnek olyan életmű öszefogásával végezhetjük el, amelyre most az Egységes Munkáspárt megvalósításával kapcsolatos törekvésekben az ipari munkásság mutat példát.

(d. gy.)

Gheorghiu-Dej ipari és kereskedelmi miniszter nagy beszéde az ország legégetőbb kérdéseiről

A fizetések vásárló értéke csak a termelés fokozásával őrizhető és javítható meg

BUKAREST. — Gheorghiu-Dej nemzetgazdasági miniszter — amint azt rövid jelentés alapján közöltük — a fővárosban megtartott fém- és vegyipari szakszervezeti kongresszuson nagy beszédet mondott a bel- és külpolitikai helyzetéről, valamint az ország gazdasági kérdéseiről.

A rendkívül nagyjelentőségű beszédeben Gheorghiu-Dej nemzetgazdasági miniszter mindenek előtt arra mutatott rá, hogy a jelenlegi szakszervezeti kongresszus az imperialista és demokráti-

erők kiéleződött harcának korszakában folyik le, s hogy Románia ebben a harcban, minden erejének mozgósításával résztvesz az imperializmus elleni küzdelemben, felszámolja a belső reakciós erőket, fasiszta maradványokat és szorosan együttműködik a Szovjetunióval, valamint a többi új, demokrátiás állammal.

Ezután a miniszter a kormánynak a dolgozók érdekében és a dolgozók élet-szintjének megjavítására kifejtett tevékenységét méltatta.

Az őszi vetési munkák sikeréért

— Földműveseink fáradhatatlan munkája eredményeként egy jó gazdasági évnek és a munkásosztály segítségének birtokában, valamint a kormány állandó gondoskodásának tudatában megállapíthatjuk, hogy az ország lakosságának életmiser ellátása biztosított van, sőt bizonyos mennyiségű felesleggel is rendelkezünk kivételi célokra — mondotta a miniszter. — Ez a jól sikerült mezőgazdasági termés azonban nem jelenti azt, hogy most már megállhatunk, ellenkezőleg, az őszi vetési kampány maradéktalan elvégzésére kell, hogy ösztönözzön.

— El kell ismerjük — hangoztatta a továbbiakban —, hogy a jelen őszi mezőgazdasági munkálatoakra nem fordítottunk elég gondot. A Román Kommunista Pártnak az az álláspontja, hogy a vetési terv elvégzése nemcsak egyik alapja a lakosság jövő évi kenyere biztosításának, hanem ezen túl egyik alapvető feltétele a pénzügyi stabilizáció biztosításának is. Eppen ezért ezen az őszön sokkal inkább és még nagyobb mértékben kell, hogy mozgósítsuk valamennyi erőnket és eszközeinket a vetési terv elvégzésére.

A STABILIZÁCIÓ ÉS EGYES GYÁROS SZABOTÁLÁSA

— A stabilizáció biztosításával kapcsolatban egy másik igen fontos dologra is fel kell hívnom a figyelmet s ez az ipari termelés fokozása és a piacra dobandó áru készlet mennyiségének állandó növelése. Az ipari termelés fokozására vonatkozó javaslatok, amit

a Román Kommunista Párt tett meg s elfogadott mind a kormány, mind a képviselőház, majd az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium léptetett életbe, kezdettől fogva szembetalálkozott a gyárosok egy bizonyos csoportjával, noha részükre is biztosítottuk a törvényes jövedelmet — állapította meg Gheorghiu-Dej miniszter.

Ennek a törekvésnek a magyarázata abban rejlik, hogy az állami intézkedéseket és az állami szervek intézkedéseit kerülő utakon a maguk mérhetetlen nyereségvágyának szolgálatára használhassák fel, ami politikai szempontból a demokrátiás rendszer elleni határozott magatartásra vall.

Gheorghiu-Dej miniszter ezzel kapcsolatban megemlítette, hogy például a stabilizáció sikere érdekében foganatosított azt az intézkedést, mely a munkások ésszerű szétosztására vonatkozik, a gyár- iparosok országos szövetsége az ipari és kereskedelemügyi minisztérium elé terjesztett memorandumával alkarta elszabotálni. A memorandum látszólag az elbocsátás alá kerülő munkások érdekeit védte.

valójában azonban az volt a céljuk, hogy a felesleges munkások megtartásával továbbra is igazolhassák a gyári termékek magas árát, vagyis a cél az árak további emelése, ami természetesen az árak és a fizetések közötti külön-

séghez, végső fokon pedig a stabilizáció megdöntéséhez, az inflációhoz és a gazdasági zűrzavarhoz vezetne. Ezt a törekvést a miniszter azzal magyarázta, hogy a gyárosok és üzérkedők az infláció alatt valóban hallatlan nyereségekre tettek szert a nép nyomorának kihasználásával s miután a stabilizáció ettől őket megfosztotta, most újra vissza szeretnék idézni az akkori zűrzavaros gazdasági korszakot, a mérhetetlen gazdasági lehetőséget.

A TERMELES FOKOZÁSA

— Ime, ezért fontos — hangsúlyozta a miniszter —, hogy minden erőnkkel a legteljesebb határozottsággal megsemmisítsünk minden olyan törekvést, amely a pénzügyi reform aláknázására törekszik s szabotálja a termelés fokozására kiadott intézkedések végrehajtását. Azért hangsúlyoznom kell, hogy a fizetések vásárló értéke, amit a stabilizáció pillanatában állapítottunk meg, nem őrizhető meg továbbra és nem javítható másként, csakis a termelés fokozásával.

A nemzetgazdasági miniszter ezután az állami ipari vállalatok

Tito tábornagy és Dinnyés miniszterelnök találkozója

BELGRÁD. — A jugoszláv hivatalos hírigyűnkés, a TANJUG jelenti:

Tito tábornagy, a jugoszláv kormány feje fogadta a Belgrádban tartózkodó magyar miniszterelnököt, Dinnyés Lajost.

A megbeszélésen résztvettek a magyar kormányküldöttség tagjai, valamint Magyarország belgrádi követé és Jugoszlávia budapesti kövele is.

A jugoszláv és magyar kormányfők találkozója egyik láncszeme csupán egy hosszú megbeszélésorozatnak.

fontosságáról beszélt, kijelentvén, hogy sokkal nagyobb figyelmet kell szentelni a jövőben ezeknek, mint ahogy az eddig történt, majd rámutatott arra, hogy az összes dolgozók és fizetéses alkalmazottaknak egyik főkötelessége az árak betartásának fontosságára figyelmeztetni a fogyasztókat. Egyetlen lejjel sem szabad a megállapított árnál többet fizetni. Az álhírekkel kapcsolatban pedig a következőket jelentette ki:

— Politikai szempontból a termelés bármely területén történő szabotázs, az üzérkedés és a rosszigazgatás híresztelések terjesztése, a demokrátiás rendszer ellen irányuló, s ezért minden eszközzel küzdeni kell ellene.

Végezetül Gheorghiu-Dej miniszter az Egységes Munkáspárt megvalósításának fontosságáról beszélt kijelentvén, hogy az Egységes Munkáspárt megalkotása a Kommunista és Szociáldemokrata pártok akció egységét a reakció és a jobboldali szociáldemokrata törekvések elleni harcát kell hogy jelentse az ország demokráciájának megerősítése érdekében.

meg közös ügyeiket és egyeztettek össze érdekeiket. E megbeszéléseket a baráti megegyezések sora zárta le.

A délkelet-európai új demokráciák, szakitva a múlttal, amikor ez a térség a gyűlölet és halál oszlopára állt, megerősítették azt a baráti együttműködést, ami egyik biztos támasza a békének és biztonságának.

Ezek az államok a demokrácia és szabadságjogok nagy támaszával, a Szovjetunióval az élen, következetesen harcolnak a békéért és ezek a megegyezések bizonyítékai annak az új értelmű politikának, amely az érdekek kölcsönös tekintetbevételével teremti meg ezeknek az államoknak a baráti kapcsolatát,

Mit tartalmaz az új CASBI-törvény?

Részletesen ismertetjük az új törvény rendelkezéseit

BUKAREST. — A hivatalos lap 236-ik, október 23-án megjelent száma közli a képviselőház által szeptember folyamán megszavazott új CASBI-törvényt. A törvény megszavazásakor már röviden ismertettük annak főbb rendelkezéseit, de pontos tájékoztatás végett az alábbiakban bővebben foglalkozunk vele.

A törvény első szakasza — amint azt annakidején közöltük — kimondja, hogy a CASBI kezelése alá helyezett vagyontárgyak tulajdonosainak a visszaadás iránt benyújtott kérését legkésőbb 45 nap alatt el kell intézni. Az ipari és kereskedelmi vállalatoknál ez a határidő 90 nap. A visszaadásról szóló határozat meghozatala után 10 napon belül közölni kell a hivatalos lapban a határozatot, majd újabb 30 nap alatt végre kell hajtani.

A visszaadás iránti kérést a törvényes tulajdonos, vagy annak külön erre a célra meghatalmazott képviselője nyújthatja be.

A második szakasz a kérvény mellékleteit sorolja fel. Eszerint a kérvényt benyújtónak igazolnia kell mostani állampolgárságát, valamint azt, hogy 1944 szeptember 12-én nem volt sem német, sem olasz állampolgár. Mellékelni kell a kérvényhez a vagyontárgy tulajdonjogát igazoló iratot, még pedig ingatlanok esetében felelősségi nyilatkozatot, vagy más olyan hivatalos keltezésű okiratot, amellyel az illető igazolni tudja, hogy 1944 szeptember 12-e előtt már birtokában volt a tulajdonjognak. Ingóságokra vonatkozóan az ellenkező bizonyításáig eljárásig igazoló irat a CASBI hatóságok által felvett jegyzőkönyv. Kereskedelmi, vagy szövetkezeti tulajdon esetében az illetékes magyar hatóságok által kiállított olyan eredeti iratot kell csatolni, amellyel a kérelmező igazolni tudja a részvények, üzletrészek számát, névértékét és azok megosztását. Abban az esetben, ha olyan jogi személvről van szó, amely Magyarországon alakult, a fenti igazolás mellett azt is igazolni kell, hogy a Magyarországon

érvényben lévő törvények alapján működik és sem német, sem olasz részvételt nem képvisel semilyen formában. A nem kereskedelmi jellegű magyarországi jogi személyek hasonlóképpen kötelesek ezt igazolni.

A vagyontárgyak visszaadása jegyzőkönyvfelvétel mellett történik, amit az átvevő és a CASBI-hivatal kiküldöttje irak alá. A vagyontárgyak ugyanolyan állapotban szolgáltatandók vissza, mint amilyenben kezelés alá vették.

MILYEN ESETBEN BONTHATÓK FEL A BÉRLETEK?

Kimondja a törvény továbbá azt is, hogy a visszaadásról szóló határozatnak a hivatalos lapban való megjelenése napján megszűnik a CASBI által kiemelt ellenőrök megbízása, kötelezettségei azonban a legközelebbi igazgatósági ülésig — társaság esetében — érvényben maradnak. Ez annyit jelent, hogy a kijelölt ellenőr köteles ellátni a halaszthatatlan és a kezeléssel kapcsolatos teendőket s intézkednie kell arról, hogy rendkívüli közgyűlést hívjanak össze 60 nap alatt az új igazgatóság megválasztására.

A törvény ötödik szakaszának rendelkezései szerint magyar állampolgárok, személyes használatra, vagy a foglalkozás gyakorlásához szükséges vagyontárgyaikat az ipari és kereskedelmiügyi minisztérium engedélye alapján az országból elszállíthatják, kivéve azokat, amelyek az ország közgazdasága szempontjából nélkülözhetetlenek. A törvény úgy intézkedik, hogy a CASBI által foganatosított intézkedések és megkötött jogügyletek általában semmiek, kivéve a 330-1946-os számú lakbérleti törvény értelmében kötött bérleti, vagy albérleti szerződések. Kivételt képeznek továbbá a kollektív munkaszerződésből folyó szolgáltatási bérletek. Ha a lakbérleti szerződés nem a fenti törvény hatálya alá tartozik, a tulajdonosnak joga van a szerződés felbontására. A szerződés felbontása azonban a felbontási szándék közlésétől számított há-

rom hónapban következhetik be, de semmiképp sem a visszaadási határozatnak a hivatalos lapban való megjelenésétől számított 45 nappal hamarabb.

INTEZKEDÉS A RÉSZVÉNYEKRE

A CASBI által foganatosított új részvényjegyzések továbbra is érvényesek. A régi részvényesek azonban kérhetik annak a közgyűlési határozatnak a megsemmisítését, amely a tőkeemelést kimondásakor megváltoztatta az általuk képviselt arányt, amennyiben a többség a CASBI kezelése előtt a kezükben volt. Ha a közgyűlés kimondja az új részvény megsemmisítését, a részvényeseknek vissza kell fizetni befizetett üzletrészeiket, még pedig valorizált lejtértékben a vonatkozó törvényes rendelkezésnek megfelelően.

A bérlettel kapcsolatos vitás esetekben az igazságügyi minisztérium által kijelölt táblabíró és a felek által felkért két szakértőből álló választott bíróság dönt. A választott bíróság határozatát a Semmitőszéknél panasszal lehet megfíradni.

Azok az északkeletre volt magyar tisztviselők, akik jelenleg Magyarországon laknak s állampolgárságukat a magyar belügyminisztérium igazolja; a kereskedelmi és iparügyi minisztérium engedélye alapján hazaszállíthatják ittmaradt ingóságait. Azok a román állampolgárok azonban, akik hasonló kísérletet meg, elvesztik állampolgárságukat.

Záróintézkedésként végül a törvény kimondja, hogy nem adhatók vissza a háborús bűnösök vagyontárgyai. A kérelmezőknek igazolniuk kell azt is, fentiek kivételével, hogy nincs folyamatban ellenük háborús bűnös eljárás. Végül pedig intézkedik afelől is a törvény, hogy a CASBI által ki nem merített, vagy rosszul használt összes jogorvoslati utak, amelyek a zár alá helyezéskor érvényben voltak, a visszaadástól számított 30 napig meghosszabbíthatnak. Ez a korábban foganatosított visszaadásokra is vonatkozik.

November 2-án tartja meg közgyűlését a MNSz kolozsmegyei szervezete

KOLOZSVAR. — A MNSz kolozsmegyei végrehajtóbizottsága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy ezévi tisztújító közgyűlését november 2-án fogja megtartani.

A közgyűlés sikerének biztosítása érdekében úgy döntöttek, hogy a tisztújítás kérdéseit járási értekezleteken is tisztázni fogják. Eszerint október 19-én Gyaluban és Egeresen tart a szervezet járási értekezletet, október 26-án pedig a Bánffyújnyadi és kolozsvári járás Kolozsváron tart előzetes megbeszélést.

A végrehajtóbizottsági ülés egyöntetűen magáévá tette azt a javaslatot, melynek értelmében a szervezetek vezetését éppen a november 2-i tisztújító közgyűlés alkalmával helyezze olyan kezekbe, amelyeknek munkája friss életet és lendületet visz a megyei szervezet életébe.

Október 20-ig

fel kell iratkozni az ellátási ivekre

KOLOZSVAR. — Az adagolt élelmiszerek szétosztásával kapcsolatban a vármegyei közellátási hivatal felhívja az ellátókönyvcskével rendelkező kolozsvári lakosok figyelmét, hogy legkésőbb október 20-ig mindenki iratkozzék fel az élelmiszerkereskedőnél és a mézárósnál, hogy rendszeresen megkaphassa élelmiszerfejradagját.

Az új ellátási rend értelmében az adagolt élelmiszereket az állammal megállapodást kötött élelmiszerkereskedők osztják szét. A kereskedők vevőikről kimutatásokat kell készíteni, amelyek alapján élelmiszerkiutalásban ré-

szesülnek. A kiutalásokat két példányban kell elkészíteni, fel kell tüntessék benne a náluk feliratkozó élelmiszerkönyvcské tulajdonosok nevét, lakhelyét, a könyvcske számát és azt, hogy a feliratkozó hol dolgozik. Az állammal megállapodásos viszonyban lévő, negyedik csoportba tartozó élelmiszereket — olajat, vegyesizet, cukrot, árpakását — árusító kereskedők leg több 5000 személyt, a mézárások és a többi élelmiszerkereskedők 1000 személyt irhatnak be, akik részére kiutalást kapnak.

Kolozsvárra hozzák a bukaresti „rém“-et

KOLOZSVAR. — A Marosvásárhelyen rendőrkézre került veszedelmes gyilkost, Löwenstein Mihályt a fővárosi rendőrség Bukarestbe szállította, hogy ott folytassák le a részletes vizsgálatot. A bukaresti rendőrség csütörtökön délelőtt játszotta le Löwenstein Jany Ivanovici lakásán, a borzalmas éjszaka teljes történetét, hogy így rekonstruálják a sötérryű bűncselekmény legapróbb részleteit is.

A „bukaresti rém“ — mint ezt annak idején megírtuk — menekülése közben Kolozsváron is keresztülatzott és bármilyen rövid ideig is tartózkodott Kolozsvárra, még ez is elég volt számára,

hogy egyik rokonát teljesen kifossa. Mitután sok adat arra mutat, hogy Löwenstein Mihály több kolozsvári bűncselekményt is elkövetett, a kolozsvári rendőrség most hivatalosan kérte, hogy részletes kihallgatása és a megfelelő helyszíni szemlék lefolytatása miatt — néhány napra Kolozsvárra hozzák.

Értesüléseink szerint, amint befejeződik a bukaresti vizsgálat — ami néhány napon belül várható —, erős rendőri fedezettel Kolozsvárra hozzák a „bukaresti rém“-et, hogy az itt elkövetett bűncselekményeiről is számot adjon.

Módosítást kell kérjen minden kereskedő, ha áruja szaporodtak vagy fogytak

KOLOZSVAR. — A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza a következőket:

Az összes kereskedők, akiknél a kereskedelmi és iparkamara megbízottai a 250-1947. számú törvény alapján már igazoló jegyzőkönyvet vettek fel a cégük által forgalomba hozott cikkekről — ha azok állományában szaporodás vagy fogyaték következett be —, sürgősen adia-

nak be kérés a módosítás jóváhagyására. Abban az esetben, ha a kamara ellenőrző szervei részéről igazolt kereskedelmi működési kör azonos a cégbejegyzésben foglalttal, úgy az érdekelte kereskedő azonnal jelentkezzék a kereskedelmi és iparkamara cégbejegyzési hivatalánál (I. emelet 3 számú szoba) és a hivatkozott törvény rendelkezései szerint váltsa ki a működési igazolványát.

Helyzetjelentés a tifuszfrontról:

Két nap alatt hat, egy hét alatt harminchárom tifusz esetet Kolozsváron

Nem mult még el a veszély, fokozni kell a tifusz elleni küzdelmet

KOLOZSVAR. — Az utóbbi két nap alatt újabb hat tifuszgyanús beteget utáltak be az egészségügyi hatóságok a járványkórházba. Az elmúlt héten összesen harminchárom új kiütéses tifuszos megbetegedés történt a város területén. Ezzel szemben az ápolás alatt lévő betegek közül negyven felgyógyult és három meghalt.

Az egészségügyi hatóságok megállapítása szerint a járvány csökkenő irányzatot mutat — ennek ellenére további intézkedéseket foganatosítottak, hogy a járvány terjedését megakadályozzák és teljesen felszámolják. Ebben a munkában a közönségre rendkívül nagy feladat hárul, mert a meggyógyult és az ország más részeiből beérkező jelentések több helyről szörványos tifusz eseteket jeleztek.

Fokozott tisztálkodással és a férgek teljes kiirtásával meg kell akadályozni, hogy az ország lakosságát egy általános tifuszjárvány terjedje meg. Általában a hatóságok személyek megfigyelése szerint a közönség még mindig nem veszi elég komolyan a járvány veszedelmét és néhány na-

pos felbuzdulás után alábbhagyott az elővigyázatossági intézkedésekkel.

Feltétlen szükség van a továbbiakban is betartani az elővigyázatossági szabályait s folytatni kell az általános tisztaság és férgetlenítés teljes meggyőzésére indult akciókat. Hasonlóan folytatni kell a rendőrség részéről a város csavargó és kolduló elemének elűzésére irányuló erélyes rajzátokat, mert a tapasztalatok azt mutatják, hogy ezeknek rendkívül nagy szerepe van a fertőző férgek terjedésében. A tifuszveszély nem szűnt meg, tovább kell küzdeni ellene.

A Tribuna Noua bálja

Műsoros estét rendez a „Tribuna Noua“ irodalmi Köre október 18-án este a New-York kávéházban. Meghívókat a „Tribuna Noua“ kiadóhivatalában lehet igényelni (Szabadság-tér 12. emelet) minden hétköznap délután 8-2 között, valamint az est megkezdésekor a pénztárnál. A műsoros estét reggeli tartó tánc követi.

Az egész országban folyik a vetési munka

Október 25-ig el kell végezni a vetést — 5 megye haladékosan kapott

KOLOZSVAR. — Az utóbbi napokban egész Erdély területén nagyobb esőzések voltak. Ennek során Kolozs megye területén az őszi vetési munka nagyobb méreteket öltött. A mai napig búzával 5000 hektárt, rozssal 600 hektárt, míg árpával 300 hektár szántóföldterületet vetettek be.

Az őszi vetési csata keretében Beszterce-Naszód vármegye búzával 12.000 hektárt, rozssal 1248

hektárt, árpával 50 hektárt tervez bevetni. Ugyancsak az őszi folyamán Szolnok-Doboka vármegye búzával 20.000 hektárt, rozsból 1680 hektárt, míg árpával 700 hektárt vet be. Aranyos-Torda vármegye búzával 23.000 hektárt, míg rozssal 895 hektár és árpával 100 hektár szántóterület bevetését irányozta elő.

A fentjelzett öt megye vetési területéből a mostanig beérkezett je-

lentések szerint, 20.000 hektár szántóföldet — többnyire őszi búzával — vetettek be.

A vetést az egész országban október 25-ig el kell végezni. A földművelésügyi miniszter rendelkezésében öt megyében: Cs. Háromszék, Fogaras, Kolozs és Maramaros megyékben a vetést november 1-ig kell befejezni.

4824 pont értékű árukat osztottak ki az új ellátási rendszer bevezetésének első napján Kolozsváron

KOLOZSVAR. — Megkezdődött Kolozsváron a pontrendszer szerinti áruk szétosztása. Egyelőre csak textilneműeket árusít a szétosztással megbízott „Victoria“ szövetkezet, a lábbeliek pontrendszer szerinti árusítására október 18-án kerül sor.

Az első nap — október 14-én — a szövetkezet Kossuth Lajos-utcai áruházának textilosztásván 3470 pont értékű méterárukat adtak el, a legnagyobb részt barchettet. Ruha és kabátiszövetre kevés igénylő volt.

fiókjában az első nap délután 1354 pont értékű szelvényt váltak le. eladtak: 83 méter barchettet, 13 méter teniszflanellt, 9 méter kartont és nagymennyiségű rövidárukat. Az eladás zökkenőmentesen folyik, áru van bőven.

MINDENKI TÖLTSE KI A KÖNYVECSKÉJÉT

A vásárlók, annak ellenére, hogy a kellő utbaigazításokat megkapták, nem töltik ki vásárlás előtt a pontszelvényfüzetük első oldalán található rovatokat. Ezt a munkát haladéktalanul egészítse

ki minden pontra vásárló, mert a szétosztóhelyek, a rendelkezések értelmében csakis olyan vásárlási könyvcskéket vehetnek figyelembe, amelyek pontosan ki vannak töltve.

Fel kell tüntetni — olvasható irással — a könyvcske első oldalán, hogy tulajdonosa hol dolgozik. Továbbá a vezeték és keresztnév és a pontos lakcím. A ki-töltött könyvcskéket a vállalat — ahol a könyvcske tulajdonosa dolgozik — pecséttel kell ellátni az adatok igazolása végett.

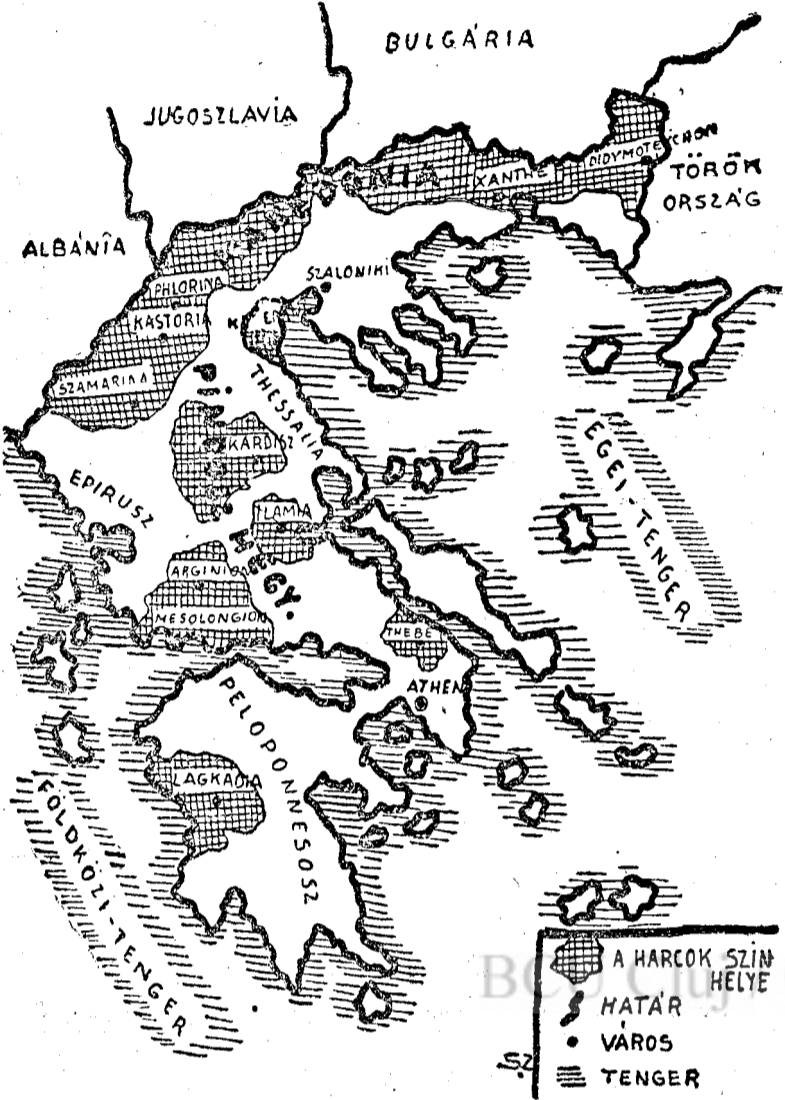
▲ szövetkezet Szabadság-tér

A görög nép harca az imperialista erők ellen

A görög polgárháború egyre fokozódó erővel dühög az ország egész területén s az északi határtól egyre messzebb eső vidékekre is kiterjed, például a Peloponnészoszra is. E háború a fő oka az északgörögországi zűrzavaros állapotoknak, ezt a háborút pedig a görögországi egészségtelen belpolitikai helyzet robbantotta ki. Egyáltalán nem fér kétség ahhoz, hogy a görög kormány a legvadabbul üldözi a nemzeti kisebbségeket és az ellenzéki politikai csoportokat.

Nem kétséges, hogy ezt a válságot már régen és teljesen legyűrtek volna a görög nép minden erkölcsi és anyagi erejét országát nyújtására fordíthatta volna, ha a brit fegyveres erők beavatkozása nem akadályozta volna meg ebben, ha az amerikai fegyveres erők — melyek most váltják le az angolokat — nem kezdik még jobban össze a görög helyzetet.

(Részletek Visinszki szovjet külügyminiszterhelyettes beszédéből az ENSZ Válságban a görög kérdés fölött).

Ez a kiragadott néhány mondat Visinszki beszédéből teljes képet ad a görög válság lényegéről. Elnyomó monarcho-fasiszta kormány, a nemzetközi imperialista reakcióra támaszkodva, s annak érdekében harcol a görög nép ellen.

A görög nép önvédelmi harcát vivja Markosz tábornokkal az élén a fél és egészen fasiszta klikkek-ből összeszövetkezett Csaldarisz és Szofulisz-pártokkal, amelyek akkor támadtak életre, amikor Churchill 1944 december hatodikán éjjel két óraker kiadta hírhedt parancsát a Görögországban állomásozó brit erők főparancsnokának, Scobie tábornoknak, hogy támadja meg a görög partizánokat. Ugyanazokat a görög partizánokat, akik a legnagyobb önfeláldozással harcoltak a hitleri megszállás ellen. S kiket ültetett Scobie, Churchill utasítására, a görög államapparátus élére? A németek egykori cimboráit, olyan egyéneket, akik a legszorosabban együttműködtek a hitlerista megszállókkal. Zervasz például, Csaldarisz hírhedt rendőrminisztere adatokkal bizonyíthatóan együttműködött a németekkel. A vezérkar főnöke pedig a hitleri meg-

szállás idején a fasiszta zsoldon elősködő csendőrség főparancsnoka volt. Ezek az elemek vezeték — angol—amerikai katonai, gazdasági és politikai szakértők irányítása alatt — a szabadságharcosok elleni küzdelmet.

HAJTÓVADÁSZAT A DEMOKRATAK ELLEN

Ennek a demokrataellenes hajtóvadászatnak a mérlegét Bebler jugoszláv kiküldött állította fel az ENSZ közgyűlésén, amikor elmondotta, hogy a monarcho-fasiszta rendszer több mint 80.000 ember ellen indított eljárást, 2300 embert elítéltek s mintegy 18.000-et száműztek. Egyetlen esztendő leforgása alatt, 1945 februárjától 1946 márciusáig 2000 görög demokratát végeztek ki.

Tudnunk kell ugyanakkor azt is, hogy az igazi hajtóvadászat csak ezután kezdődött meg s az áldozatok száma ma sokszorosan meghaladja ezeket az adatokat.

A görög nép azonban nem tűri némán, mozdulatlanul a nyakára telepedett banda garázdálkodását. A hitleri megszállók elleni harcokban összekovácsolódott szabadságharcos egységek, a földműves és munkás rétegekből hozzájuk

özönlő növekvő káderekkel napról-napra sikeresebben veszi fel a küzdelmet a monarcho-fasiszta kormány terrorkülönítményei ellen.

HOL FOLYNAK A HARCOK?

Mellékelt térképünkön a beköz-kázott területek ábrázolják a leghevesebb harcok színhelyét. Északon, Macedónia magas hegy-ségeiben az ellenállás igen erős gócai alakultak ki. Valahol, ebben a térségben tartózkodik Markosz tábornok is vezérkarával. Az itt folyó összecsapások jelentékeny részükben partizánharcok — éppen a terep sajátosságaiból kifolyólag. Az erdős, hegyes terület igen alkalmas a szabadságharcosok harcmodorának alkalmazására. Rajtaütésszerűen támadnak, majd amikor az ellenfél a támadási ponthoz vonja össze erőit, észrevétlenül átcsoportosítanak és hátbatámadják az ellenfelet. Ezt a harcmodort alkalmazták a szovjet partizánok is a németek ellen és ezzel a harcmodorral a görög szabadságharcosok is a hitlerista megszállók ellen.

A szabadságharcosok főhadiszállásának jelentései szerint erős támpontot, mondhatni hidfőállást építettek ki Markosz csapatai a Szaloniki-i öbölben, Katerinénál, ahonnan jelentős mértékben ellenőrizhetik a kormánycsapatok északi frontja felé irányuló szállításokat. Szülőföldjükhöz vezető vasútvonalat építettek ki a demokratikus hadi-erő csapatai a Pindosz-hegységben és a tengerparti Lamianál is. Ugyancsak nagy területek állanak megszállások alatt Agrinion és Messzolonghion térségében is. Ezzel bizonyos mértékig ellenőrizni tudják Patrasz vidékét, és a korintosi öböl bejáratát.

ATHÉN ELŐTT

A szabadságharcosoknak Téha térségében van egyik legjelentősebb előnyomulási terepük. Itt a harcok egyre közelebb hömpölyögnek Athénhez. A legutóbbi jelentések már arról adtak hírt, hogy a görög fővárostól alig husz kilométernyire voltak kemény összecsapások s a monarcho-fasiszta kormány kénytelen volt a legszigorubb ostromállapotot és rögtön-bíráskodást bevezetni a fővárosban, mivel attól rettegnék, hogy Markosz csapatai magában a fővárosban indítanak támadást. S nem is látszik valószínűtlennek.

A görög polgárháború mérlegét egyébként megvonhatjuk az alábbiakban: a monarcho-fasiszta kormány amerikai—angol felszerelése van. A szabadságharcosoknak ezzel szemben egyre növekszik a hadserege. A kormánycsapatok amerikai zsoldon és amerikai zsoldért harcolnak. Ezzel szemben a szabadságharcosok tudják, hogy népük szabadságáért fogtak fegyvert. A kormánycsapatok oldalán állanak az amerikaiak és angolok a szabadságharcosok oldalán pedig a görög nép s a világ szabadság-szerető népeinek rokonszenve.

A MARKOSZ-HADSEREG ELŐNYE

A Markosz-hadsereg legnagyobb előnye és sikereinek egyik főmagyarazata az, hogy támad, míg a kormányhadsereg védekezik. Ez a görögországi terepviszonyok és

MARKOSZ TÁBORNOK

a partizánhadviselés adottságai közepette felbecsülhetetlen fölényt jelent. Mert míg a szabadságharcosok átszivárgásokkal és rejtett elvonulásokkal tetszésszerűen képesek sulypontokat és török át meglepetésszerűen a monarcho-fasiszta arcvonalat, a védekezésre kényszerített kormányerők, akármilyen „nagyszabású offenzívát” jelentenek is be, képtelenek megtalálni a szabadságharcosok állandóan mozgó főerőit s így erőfeszítéseik a semmibe puffognak el.

Mindezek ellenére természetesen hiba volna túlságosan könnyűnek beállítani a szabadságharcosok győzelmét.

Annai bizonyos, számos reális érv igéri a szabadságharcosok felülkerekedését. Győzelmük azonban nem következhetik be a világ demokratikus erőinek győzelmével. A háborus uszítók egyik támaszpontjukká tették Görögországot és a görög nép számára csak akkor következhetik el a nyugalom, béke és biztonság korszaka — éppen úgy, mint ahogyan a mi számunkra is — ha ezekkel a háborus uszítókkal a béke- és szabadságszerető népek leszámolnak és háttérbe szorítják a világuralomra törekvő imperialista hatalmasságokat.

Hány dollárt ér egy ember élete?

Az amerikai szenátust több órán keresztül igen érdekes természetű vita foglalkoztatta. Felmerült esetekből kifolyólag a szenátus azt szeretne volna megállapítani, hogy mennyit ér általánosságban egy emberi élet. A vitát az váltotta ki, hogy a különböző államokban különböző jogszokások uralkodnak ebben a tekintetben és vannak olyan államok, melyek csak akkor ítélik meg kártérítést, ha az elhalt hozzátartozóit tényleges kár érte a halálózással. Más államok viszont az elveszett életért kártérítést adnak — tekintet nélkül az anyagi körülményekre.

Terasban egy katonai autó elgázolta egy pásztor tizenhárom éves kislányát és miután a hadügyminiszter elismerte a katonák vétkességét — a szenátus 5000 dollár kártérítést állapított meg az apának.

Ohio államban hasonló körülmények között egy katonai autó elgázolta egy gyáros tizenhat éves fiát — ebben az esetben a szenátus 200.000 dollár kártérítést állapított meg a családnak.

Éppen ezekkel a határozatokkal kapcsolatban vetették fel egyes szenátorok azt a kérdést, hogy vajon mennyit ér többet a gyáros fiának, mint a pásztor leányának élete és követelték, hogy egy általános értékelést szabjanak meg, hogy mennyit ér az emberi élet.

Ez a vita rendkívül jellemző fényt vet az amerikai felfogásra, amely még az emberi életértékét is a mindenhatónak hitt dollár erejével akarja felmérni. De jellemző az amerikai „hivatalos” felfogásra is, hogy kevesebb értékeli a dolgozó gyermekének életét, mint a gyáros fiát.

A szenátorok nem tudtak megállapodni abban, hogy hány dollárral lehet egy gyermekétől megfosztott apát vagy anyát kártalanítani és mennyi ez az összeg az első és mennyi a második és harmadosztályú USA polgárok hozzátartozóira vonatkozóan, hogy a szinesekről ne is beszéljünk, mert azok élete — az amerikai felfogás szerint — sokkal értékesebb, mint a gyárosé.

MŰVELŐDÉS

A vig özvegy

Bemutató előadás az Allami Magyar Színházban

A tifuzsjárvány miatt kis ideig elnémult Allami Magyar Színház újra megkezdte előadásait. Kedden este zsufozt ház előtt ujtotta fel Lehár közismert nagy operettjét, a „Vig özvegy”-et.

A zenekar szép teljesítményén Osváth Richárdnak, a színház új karnagyának gondos, lelkiismeretes munkáját észleltük. Az előadás — bár sok tapost és lelkes lábbalmozgást kavart a nézőtérén — némi hiányérzettel is kelt a hallgatóságban. A darabnyújtotta játéklehetőségeket az együttes tagjai sokszor és sokhelyütt kissé ferde felfogással próbálták művészi játékká eleveníteni.

Egyed Jolinnak, az énekegyüttes új primadonnájának bemutatkozása meggyőzőt bennünket arról, hogy színházunk tehetséges és fejlődőképes énekművésznője gyarapodott. Nem túlságosan nagy skálájú, de tisztaságú és finom zenei árnyalatokra is érzékeny hangjával már első alkalommal megnyerte a közönség rokonszenvét. Méltó társnője, a vendég-

ként szereplő Szabó Duci, hasonló sikert aratott.

A töltök telhető legjobbat nyújtották a darab többi szereplői is. Csóka József, Diró P. Béla, Szentes Ferenc, Hegyi Lili, Róthely Odón, Tóth Ilus, Angli Béla, Kántor Kálmán, Sebesi Péter, Papp Tibor, Szendrői Mihály és a többiek.

A balettkar Csermiszky Kurttal az élén, szemek-tetűző szép látvány volt. A táncosok tökéletesebb összjátéka azonban nagyobb felkészültséget kíván.

A harmadik felvonást Orosz Beatrix és Szentkirályi Ilona dalbetétei tették változatosá a színházunk új és tehetséges növendékei. Orosz Beatrix kellemes hangjában kitűnő koloratúrénekesnő tehetsége rejlik. Ha az éneklés közbeni lélegzés művészetét is megtanulja, könnyebbé válik számára a dallam töretlen tolmácsolása.

Szaklós György diszkrét szépek voltak és hangulatkeltők.

(— 8 —)

Könyvkiadó műhely

KOLOZSVÁR. — Új kiadványainak — Szendrői Ferenc: „Arkangyalok bukása” és Max Beer: „A szocializmus és a társadalmi harcok története” IV. kötet — megjelenése alkalmosságát ad a „Józsa Béla Athenaeum” könyvkiadóval való foglalkozásra.

E kiadványok sorában néhány nap múlva megjelenik Max Beer hatalmas tanulmányának az ötödik kötete is, amelynek a magyarra fordítottát Gérald Gábor vezette, valamint a „Józsa Béla Athenaeum” által új munkatársaként vállalt tankönyvkiadás keretében Palkó János és Turpay Ferenc érdekes, az idők igényeivel módszerben és tartalommal egy-

arálat lépést tartó ABC-könyvet. Itt említjük meg, hogy egyidejűleg vállalta a bukaresti „Scrisul Liber” lapban megjelenő új „Tanulmányok” sorozatának a „Tanulmányok” című kötetét is.

A „Józsa Béla Athenaeum” közele — karácsonyig terjedő — kiadási tervén szerepel még Asztalos István „Fű, fűvek, emberek” című regénye, Beeskó Viktor pályázatot nyert „Új gazdák” című gyűjteménye és egy érdekes szerkesztésű népmesegyűjtés.

A „Minora” kiadásában a napokban megjelent János György „Az örök nagyúr járműve” című versgyűjteménye.

Groza miniszterelnök a stabilizációról és a szomszédos országokkal való együttműködésről

Groza Péter miniszterelnök az elmúlt vasárnap az Ekés Front központi bizottsága által Rosiorii de Veden megtartott nagy népiünnepségen beszédet mondott. Ebben többek között Románia és a szomszédos demokráciák viszonyáról is szólt, megemlékezvén jugoszlávai, bulgáriai, magyarországi és csehszlovákiai utjáról.

— Rövidesen Varsóba is ellátogatunk — mondotta ezzel kapcsolatban a miniszterelnök — és mindent elkövetünk a baráti kapcsolatok megerősítésére, hogy valóban kiűzdjünk együttesen a béke megvédését és hogy kiküszöböljük a mi

dolgunkból az idegenek, reakciók beavatkozását.

Majd ezeket mondotta: — Mindaz a híresztelés, ami az új stabilizációval kapcsolatban járva van és társországban elterjedt, nem egyéb, mint szegénytelen hazugság, épp olyan, mint azok a hazugságok, amelyeket a reakciók és a nép ellenségeinek klubjaiból és létszékiből mostanáig terjesztettek.

A miniszterelnök ezután az üzérkedés ellen emelt fel szavát, majd mély elismeréssel emlékezett meg Gheorghiu-Dej és munkatársai erőfeszítéseiről a gazdasági

élet helyreállítására vonatkozóan. Megállapította, hogy Gheorghiu-Dej és munkatársai hét-nappal ezelőtt ugyanolyan odaadással és erővel dolgoznak az ország érdekében, a dolgozók életviszonyainak emelésére, mint amilyen erővel annakidején a doftanai, vagy vacaresti börtönbe zárva a szenvedéseket elviselték.

— Ennek az erőfeszítésnek a célja, a nép szerelmének megjavítása, mint ahogy annak idején szintén ezért a céllért vállalták a több évig tartó szenvedést is — állapította meg a miniszterelnök.

H I R E K

VILAGOSSAG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.

Távbeszélő: 258.

Felölös szerkesztő: BALOGH EDGAR.

Előfizetés: díj egy hónapra 120 lej. Papoknak, tanítóknak, nyugdíjasoknak 100 lej. — Postacsekkszám: 40.625.

AMERIKAI KATONA AGYONLÓTT EGY NEMET ASSZONYT. A berlini amerikai hatóságok szigorú vizsgálata indította egy német asszony meggyilkolási ügyében. Az asszonyt az amerikai katona lőtte agyon. A katona részeg volt, berontott egy német házaspár lakásába, majd amikor onnan kiutasították, dulakodni kezdett. Dulakodás közben elűlt a revolvere és a német asszonyt halálra megsebesítette.

AZ ÖSSZES VÁLLALATOK FELELŐS VEZETŐINEK FIGYELMÉBE! A Kolozs vármegyei leltározási bizottság felhívja az összes vállalatok felelős vezetőit, hogy a Kolozsvár városi leltározási hivatalából (városháza 20—22. számú szoba) vegyék át a kolozsvári vállalatok részére a leltározási kérdőívet, vidéki vállalatok pedig a székhelyük szerint illetékes községházán. Töltsék ki a valódi tényeknek megfelelően a kérdőívet és adják be a leltározási bizottsághoz.

A KOLOSZVÁRI VAS-, FÉM- ÉS VEGYIPARI MUNKÁSOK SZAKSZERVEZETE október 18-án, szombaton este 8 órakor jubileumi ünnepélyt rendez a Vasas Otthonban, a Fejécska-utca 17 szám alatt. A szakszervezet énekkara előadja az Internacionálét, az ünnepi beszéd után Veress Pál alpolgármester „Tíz perc politika” címen tart előadást. Weisz Lili Juhász Gyulának „Munkásotthon homlokára” című versét szavalja. A „Csemege” című szindarabot Balla József, Décei Magda, Papp Erzsébet és Dávid György adják elő. Andor László elszavalja Illyés Gyula „Nem menekülhetsz” című versét. Váradi Magda magyar táncosnő után Nagy Borbála „Hőztűznéz” című szindarabját Szilágyi József és Gergely Klára mutatják be. A szakszervezetek énekkara előadja a „Madrid haráran” című dalt. Nagy István „Szőt kerek” című novelláját olvassa fel. Lakatos Ferenc Brahm „A-dur keringő”-jét játssza hegedűn, Pappné zongorakísérettel. Nagy István elszavalja Orbán Ferencnek a „A mi otthonunk” című versét. Spanyol táncot mutat be Váradi Magda. Bocskói Viktor-nak „A spekuláns” című szatirját játssza a Gecse-fivérek. Strauss „Kék Duna” című keringőjét Hintos László zenekara adja elő. Konferál Czinhober Terézia.

FIZETIK A SZEPTEMBER FÉLHÁVI NYUGDIJÁKAT. A kolozsvári pénzügyigazgatóság nyugdíjostálya a szeptember 16-tól szeptember 30-ig esedékes félhavi nyugdíjakat a következőképpen fizeti ki:

rendben fizetik ki: Október 16-án az 1—750 sorszám, október 17-én a 751—1500, október 18-án az 1501—2250, október 20-án a 2251—3000 sorszámú, október 21-én a 3001—4000 sorszámú könyvecskére fizetik ki a nyugdíjakat, október 22-én pedig a sorrendből kimaradtak nyugdíját.

AGYANLÓTTE három revolverlévéllel Cipu Alexandru bukaresti háztulajdonos Diaconescu Maria nevű lakóját, akivel már régóta ellenséges viszonyban volt és akivel erőszakkal ki akart lakoltatni. Egy másik öreg lakóját pár héttel ezelőtt vérszerű verte az embertelen háztulajdonos. A felháborodott többi lakó megelégedése elől a rendőrök csak nehezen tudták megmenteni a gyilkos háztulajdonost, akit letartóztattak.

ARDRÁGITASRA bujtogatta és igazgatta Chirila Ludovic a biharmegyei Tizeshatár községi fiatalember az östermelőket. A nagyváradi piacon sorra járta a parasztszekereket és arra ösztökölte a falusiakat, hogy ne adják a burgonyát 4—5 lejért, hanem 30—40 lejért kérjenek kilójáért. Chirilát letartóztatták és átadták a szabotázsbírósnak.

HETVENOTSZOR ADTA EL AZ AGYAT. Párizsból jelentik: Pierre Luce számláló-csoda és memóriaművész hosszú éveken át a nemzetközi arisztokratavilág egyik csillaga volt, de a regánéletben nem volt ilyen jó számoló és állandó pénzügyével küzdött. Amikor megtudta, hogy a tudomány is érdeklődik utána, nem kelekedett egy északamerikai körútja alkalmával agyvelejét szép pénzüsségért eladni a newyorki anatómiai intézetnek. A kikötés az volt, hogy hallá után agyvelejét az intézet rendelkezésére kell bocsátania. Csikágóba érve, elfogyott a pénze, mire újból eladta agyvelejét. Az évek során tíz országban még hetvenháromszor ismételte meg ezt a műveletét. Amikor most nagy szegénységben meghalt, mind a hetvenöt vásárló jelentkezett. Most a bíróság törli a fejét, hogyan oldja meg a fogas kérdést.

AZ ADÓKÖNYV rendszerének bevezetését tervezik az adóvisszrélések megakadályozására. A adókönyvet mindenkinek magáná kell majd hordania, éppen úgy mint a fényképes személyazonossági igazolványt. Aki nem tudja felmutatni adókönyvét, azt mint adóvisszaélőt megbüntetik. Kivételek lesznek az idősebb személyek, a gyermekek és a férjes asszonyok, akik a háztartást vezetik.

A kolozsvári MNSz hírei:

Október 16-án, csütörtökön este 7 órakor IV/2 kerületi rendkívüli közgyűlés a hídvelei református egyházközség nagyertermében (Hortobágy és Kálvin-utca sarok). Este 6 órakor III/2 kerületi rendkívüli közgyűlés a Paris (volt Pap) utcai állami népiskolában. Október 19-án, vasárnap délután 3 órakor a közgyűlés a Budai Nagy Antal-utca 128 szám alatti gazdaköri színházban.

A Magyar Népi Szövetség kolozsvári szervezetének vezetősége a kerületi szervezetek minden tagját elvárja és feltétlenül számít megjelenésükre. Felhívja a tagokat, hogy ismerős tagtestvéreiket is hozzák magukkal.

Színházak és mozik műsora

A KOLOSZVÁRI ROMÁN NEMZETI SZÍNHÁZ MŰSORA:
Szombaton, október 18-án este 8 órakor: *Makrancos hölgy*. Shakespeare 5 felvonásos színműve. Megnyitó előadás.
Kedden, október 21-én este 8 órakor: *Makrancos hölgy*.
A ROMÁN ÁLLAMI OPERA MŰSORA:
Vasárnap este 8 órakor: *Boriss Godunov*. (Évadnyitó előadás. Érvényesek a 251. sorozat jegyei.)
Hétfőn este 8 órakor: *Lammermoori Lucia*. (Érvényesek a 252. sorozat jegyei.)
Szerdán este fél 8 órakor: *Boriss Godunov*. (Érvényesek a 253. sorozat jegyei.)
AZ ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ ÉS OPERA MŰSORA:
Csütörtökön este fél 8 órakor: *A vig ózeveg*. Egyed Joli primadonna és Os-váth Richard karnagy bemutatkozása.

Pénteken este fél 8 órakor: *A vig ózeveg*. Egyed Joli primadonna és Os-váth Richard karnagy bemutatkozása.
Szombaton délután fél 4 órakor: *Csorgó és Tünde*. (A tanulóifjúság részére. Bevezetőt mond Császár Károly.)
Szombaton este fél 8 órakor: *A vig ózeveg*. (Egyed Joli primadonna és Os-váth Richard karnagy közreműködésével.)
KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA:
CAPITOL: *Emberek és álarok*.
CORSO: *Holnap történet*.
RIO: Ma és a következő napokon: *Ó és Én*. Az évad legnagyobb társadalmi drámája. Főszereplők: Charles Boyer és Irene Dunne. Hétfőn: 20 és 16 lej. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasár- és ünnepnap délután 11 órakor következő műsor: *Tökletes férfi*. Jávör és Simorral a főszerepében.
ROYAL: *A bosszúálló lovag*. A legújabb kalandorfilm. Tyrone Power és Gene Tierney.
SELECT: *Karaván*. (Cigánybáró).
URANIA: *Havasai rejtegy*. Lucien Coeddel.

Tanítás a szovjetfalvak iskoláiban

A tudomány értékes tanácsokat ad a parasztságnak

A világ nagyobb részében — így a Szovjetunióban is — az új tanév kezdetét a szeptember jelenti. A szovjet nép szereti a könyvekből és a tudásból áradó világosságot, a kultúrát és így örömmel fogadták még a legtavolabbi szovjet falvakban is szeptember elejét, ami az iskolák kapunyitását jelenti. A földiken dolgozók éppen úgy, mint a nagy városi ipartelepek munkásai az iskolát fontos intézménynek tartják és minden lehető alkalommal kimutatják az iskolák iránt érzett szeretetüket és támogatásukat kézzelfogható példákkal bizonyítják be.

Igaz, hogy a szovjet iskolákban más a tanítás, mint máshol.

A szovjetgyermeket, amikor át-lepi az iskola küszöbét, már ké-szen várja minden, amire csak szüksége van — könyvek, füze-tek, írószerek stb naponta tápláló ebédet is kapnak az iskolák éttermeiben.

Megható ünnepegeknek számít az iskolák kapunyitása a távoli vidékek falvaiban is. Itt még erősebben kitűnik az a különbség, ami az értelemszerű felvilágosítása terén megnyilvánul a múlt és a ma között. *A szovjetparasztság, mely pár évtized alatt a legnagyobb*

nyomoruságból és tudatlanságból emelkedett fel a szellemi felvilágo-sultság, haladás mai magas foká-ra — tudja, hogy az iskola az ő hűséges szövetségese és amit ott elsajátít, a tudás az ő elorozhatatlan kincse, ami segít neki, hogy az életben előbbre kerüljön.

NEM GOND ÉS TEHER AZ ISKOLAZÁRÁS

A szovjetparaszt a könyvben az ő jötevéjét látja és így természetesen, hogy egyetlen szovjetfaluban sem akad szülő, aki el akarná vonni gyermekét az iskolától, ami nem gondot, nem nehézséget jelent számára, hanem gyermekének jobb életet. Hozzújával ehhez az is, hogy a Szovjetunióban a mezőgazdasági munka fejlett, nincs szükség arra, hogy a gyermek a munkában segítségére legyen szüleinek, vagy az otthon hagyott kicsinyekre vigyázzon. Ezeket a gondokat mind megoldotta a szovjet-falu megszervezett társadalmi élete.

Könyv, ruha, tandíj vagy esetleg az iskola hiánya, nagy távol-sága miatt — ami mindennapos eset volt a régi, cári Oroszországban és még ma is egyes országokban — nem kell a szovjetgyermek-

nek egy napot sem mulasztania az iskolából.

A falvakban mindenhol tiszas, egészséges épületek a szovjetem-ber tudásának forrása, ahol el-sőrendű tanérek foglalkoznak a szovjet ifjúsággal.

A falvak azzal vetélkednek, hogy melyiknek van szebb, jobb felsze-relt iskolája és melyikből kerülnek ki nagyobb tudással a gyermekek. Szülei, akik a mezőkön dolgoz-nak, tudják, hogy minden munká-nál — így a mezőgazdaságban is — nagy segítséget jelent a tudás. Nem intik le a termelés nagyobb hozamának tudományos módsze-rekkel való biztosítását célzó uji-tásokat azzal, hogy így csinálta az apám és a nagyapám, ha nekik jó volt, nekem is jó”. Nem a szov-jetparaszt tudja, hogy a tudomány arra való, hogy neki értékes taná-csokat nyújtson és sok esetben a tudomány segítségével hátrulhatja el a természet fenyegető elemi csá-pásokat is.

A szovjetfalvak iskoláiból kike-rült ifjúság vilázos paraszti ész-szel, komoly olvasottsággal és ta-nulmányainak felhasználásával igyekszik hasznossá tenni a terme-lésben az iskola padiaiban szer-zett tudását.

Világosság-Sport

A Népi Sportszervezet kolozsvári kerülete is elítéli a manisták büns sporttevékenységét

KOLOZSVÁR. — A gyásos emlékü nemzeti parasztpárti kormányzás elnyomó intézkedéseit egész Erdélyben, különösen a kolozsvári sportolók voltak kénytelenek a legérzékenyebben elszenevni. A mukásság, vagy a „kisebbségek” részéről alakított sportegyesületek üldözése, felfüggesztése, kizárása a sportéletből na-

pirenden volt. A manista kormányok a központi és kerületi sporthatóságokat is üldözték.

A Népi Sportszervezet (OSP) kolozsvári kerületének vezetősége a maga részéről is élesen elítéli az égvétemes sportéletre kártékony és az együttélő nemzetek baráti jó viszonyát megmérgező rend-

szert, amelyet a nemzeti parasztpárti kormányása idején honosított meg. Tiltakozik Maniu volt sportvezéreinek e romboló tevékenysége ellen és a maga részéről követeli, hogy a nép bírósága a legkeményebben torolja meg a manisták sportvezetőinek büns tevékenységét.

Ahol csak klütással, vagy ellenfél nélkül lehet győzni

Bátrány Nagyváradon a Dermata-Törökvés ökolívómérkőzésen

KOLOZSVÁR. — A Dermata ökolívó együttese Kiss Rezső szakosztályel-nök és Kádár Tibor edző vezetésével a Törökvés csapata ellen Nagyváradon győzelmet ért el. A kitűnő formában lévő börtgyári együttes nagy technikai fölénye ellenére sem tudott megküzdeni a helyi pontozóbírók elfogultságával. Részletes eredmények:

Izgalmas lényű mérkőzés volt tovább a Kádár Dermata—Ioán Törökvés kö-zépszintű mérkőzése. A megröggant el-lenféllel kiütni akaró Kádár a bíró töb-b-ször figyelmezteti, majd testével védi a váradú versenyzőt a küszöltől. Eredmény: győz Ioán Törökvés.
Kisnehézsúly: Csiki Dermata—Seres Törökvés. A két keményülkü versenyző nehéz harcort folytat. A roggvánt váradú versenyzőt itt is testével védi a bíró és így nem lehetett csodálkozni azon, hogy az ellenfélnek szánt ütések egy része a

bátor bíró arcán köt ki. Eredmény: győz Seres Törökvés.
A nehézsúlyú Kovács Dermata ver-senyző ellenfél nélkül győz.
Már a multban is hallottunk a nagy-váradú pontozóbírók szerepéről. De fel-háborító hozzá ma értésüket és részre-hajlásukat ezen a találkozóon nevétségség fokozták. Ezek után nem csodál-kozhattunk, hogy Románia legjobb ökolívó csapata a temesvári együttes 10:4 arányú vereséget szenvedett Nagyváradon.

SPORTHIRADÓ

VASAS—DERMATA ÉS ITA—UNI-VERSITATEA kettős bajnoki mérkőzés lesz vasárnap Kolozsváron. Az együttesek a következő összeállításban mérkőz-keznek: Vasas: Costea, Nagy István, Szaniszló II., Bánt, Demeter, Nistor, dr. Taranu, Kovács V., Moldovan II., Ferenczi, Moldovan I. Dermata: Lipóci, Bagoly, Darok, Antalfy, Engi, Kalló, Pápai, Frenzt, Kiss, Szász, Tóth. ITA: Márki, Vass, Farmati, Bakucz, Pál, Pe-rényi, Kovács, Mercea, Bonyhádi, Stieb-linger, Dumirescu III. Universitatea: Cristea, Vişu II., dr. Medrea, Joja, dr. Luca, Radulescu, Zahan, Roman, Medrea III., Dascalu, Coracu. Hétfőn ITA—Vasas barátságos mérkőzés lesz.

vezeti Mann Aurel Nagybánya. Temesváron: CFR (T)—FC Ploesti, vezetői Cris-tea M. Bukarest. Bukarestben: Unirea Tricolor—Juventus, vezetői Tope Ionescu. Bukarest. Hadsereg—UDR, vezetői dr. Russu Gabriel Kolozsvár. Ciocanul—Der-magant, vezetői Daju Sava Bukarest. AZ NB. II. NEGYEDIK CSOPORT: JABAN vasárnap a következő mérkőzé-sék kerülnek lejátszásra: Maramarosziget-en Tisza—Solvay, vezetői Hunyadi Nagybánya. Piskini: CFR Piskin—Sanitas, vezetői Paterfi Petrozsény. Sebesen: Sr-ranul—CFR Torda, vezetői Grigoriu Nagyszeben. Nagybányán: Pnönix—CFR Kolozsvár, vezetői Hold Szatmárnémeti. Aranyosgyéresen: Sodronyipar—Sticla, vezetői Sipos István Kolozsvár. Szatmárnémetiben: Törökvés—Crisana, vezetői Harmati Nagybánya. Fogarason: Ani-onia—Explosivii, vezetői Nichifor Piskin. Marosvásárhelyen: CFR Marosvásárhely—Minaur, vezetői Litz Medgyes.

A DERMATA női és férfi kosárlabda-csapata vasárnap Bukarestben játszik. Az NB. I. kosárlabdaküzdelmek során a Sportul és a Medicina együttesével mérkőz össze erejé a börtgyári csapat, míg a női kosárlabda csapat a Sportul és a CFR ellen játszik barátságos mérkőzést.

A SZOVJET HADSEREG csapata nyerte meg a labdarúgóhajókázatot a Dinamo előtt. Moszkvában a Dinamo stadionjában került lejátszásra a Szovjet Hadsereg (TDKA)—Szovjet Szárnyak mérkőzés és csak a gólarányon mutat, hogy ki lesz az ezüvi bajnok. A Hadsereg csapata nagy lelkesedéssel játsza 5:0 arányban győzte le 100.000 néző előtt: a Szovjet Szárnyak együttesét és ezzel jobb gólaránnyal megnyerte a baj-nokságot.

A NB. I. NYOLCADIK FORDULO-JAN a következő mérkőzések kerülnek lejátszásra: Kolozsváron: Vasas—Der-mata, vezetői Fianu István, U—ITA, vezetői Gorcea M. Bukarest. Petrozsényben: Jiul—Medgyesi MSC, vezetői Brucker Temes-vár. Nagyváradon: Szabadság—CFR (B),

Iskolák, figyelme!
A napokban jelenik meg:
Állampolgári nevelés
egységes gimnáziumos ill. o. számúra. Ara 94+5=99 lej.
Jogi tanácskönyv
középtankönyv VIII. o. számúra. Ara 18150+950=191 lej.
szerezhető
JÓZSA BELA ATHENAEUM
könyvesboltjánál.
Postacím: Cluj, P. L. Bo útj 12.
Videki megrendelésre kerül az összezet és 2% szállításigyeilletéket 40.954 számú postacsekkszám-lánkra előre belizetni.

Fontos szerepet tölt be a Kaláka Szövetkezeti Központ a közellátási munkatervben

Nagy lendülettel dolgoznak a Kaláka iparteleppei — Összhangzatos együttműködés az INCOOP-ban — Mennyi kölcsönt kaptak a magyar szövetkezetek?

MAROSVÁSÁRHELY. — Ma, amikor a demokratikus kormányprogram gazdasági életünk megoldására váró feladatainak tekintélyes részét a szövetkezeti hálózatra kívánja bízni — amint azt már az inséges időkben a termények szétosztásánál, az idén pedig a nagyarányú gabonagyűjtő munkánál tette s amint a küszöbön lévő pontrendszer szerint való áruelosztást meg akarják oldani — a magyar nép különös figyelemmel kíséri szövetkezeteink helyzetét és szerepét az egységes szövetkezeti hálózatban.

Szövetkezeti életünk időszerű kérdéseiről Tóvissy Géza, a „Kaláka” Központ vezetőigazgatója és Kisgyörgy Imre INCOOP-tanácsos az alábbiakban tájékoztattak lapunkat:

Tóvissy Géza vezetőigazgató szerint a magyar szövetkezeti központoknak az INCOOP-pal kötött elvi megállapodása megvalósításához az első gyakorlati lépés az erdélyi Federálnak Kolozsváron tartott értekezletén történt, amelyen az INCOOP részéről Dragomir Ioan, a központi ellenőrző osztály igazgatója vett részt.

Tóvissy vezetőigazgató a továbbiakban utalt Dragomir igazgatónak emelkedett szellemű magatartására, amivel a kolozsvári értekezletet levezette és ahol különösen felhívta a megyei federálék igazgatóinak figyelmét hogy a szövetkezetek ügyeinek elbírálásánál legyenek tárgyilagosságok, ne tegyenek nemzeti megkülönböztetést, mert minden elfoglalt részrehajlást szigorúan fog megtorolni.

A „Kaláka” Központ feladata — mondotta Tóvissy Géza — a megyesfalvi ipartelep termelőüzemei teljesítőképességének maradéktalan kihasználása és a fogyasztási szövetkezetek helyett, ipari és mezőgazdasági termelőszövetkezetek szervezése, ami ma országos gazdasági kormányprogram a többtermelés előmozdítása érdekében.

A „Kaláka” ipartelepé eddigi korlátolt lehetőségei között is mindent elkövetett a többtermelésért. A nyár folyamán szerelte fel a fagyapóüzemet, melynek napi termelése 1000 kiló. A korszerűen berendezett üzem ötféle minőségű csomagolóanyagot állít elő s termékei iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg kereskedelmi körökben.

Az ipar- és kereskedelemügyi miniszter munkatervének keretében az ipartelep eddig mintegy 21 vagon alma- és más gyümölcsöt készített, 20 vagon paradicsomot és 15 vagon zöldséget dolgozott fel. Amilyen arányban folyósítja most az INCOOP az előirányzott kölcsönt, úgy fokozzák a bevásárlást és a feldolgozást.

SZOROS KAPCSOLAT AZ INCOOP ÉS A MAGYAR SZÖVETKEZETI SZERVEK KÖZÖTT

A „Kaláka” Központ és általában a magyar szövetkezetek ügyeinek Bukarestben az INCOOP-nál való elintézésénél igen értékes munkát végez Kisgyörgy Imre INCOOP-tanácsos, akinek, valamint György Endre miniszteri tanácsosnak a véleményét minden magyar és általános vonatkozású szövetkezeti kérdésben meghallgatják. Kisgyörgy Imre tanácsos részvesz az INCOOP főtisztviselőinek értekezletein is és észrevételeit gyakorlati kérdésekben megteszi. Lényegében fontos összekötő szerepet töltenek be az összes magyar szövetkezetek és az INCOOP szervei között. Felülvizsgálja a megyei federálék tevékenységét és helyszíni megbeszélései már eddig is számos kérdést tisztáztak

CSAK TERMELESI CÉLOKRA FOLYÓSÍTHATÓK AZ INCOOP

Kisgyörgy tanácsos részvesz a szövetkezeti kölcsönök véleményezésénél is. Eddig csak kimondottan termeléssel foglalkozó szövetkezetek kaptak kölcsönt. Így a „Kaláka” Központ részére 10 millió lej, a Csíkszentdomokosi Fakitermelő és Feldolgozó Szövetkezetnek 5 milliót, a szászhegyi Lenföldolgozónak 2 milliót, a temesvári „Vitamín” papírkitermelő szövetkezetnek 1 millió lejt szavaztak meg és az öszezkeket a munka arányában részletekben folyósítják. Külön egymillió lejt kapott még a „Kaláka” az alkalmazottak fizetésére, termelési költség címen. Továbbá 5 millió lejt kapott termelési célokra a kolozsvári „Szövetség” is.

Az ipar- és kereskedelemügyi miniszter — mondotta Kisgyörgy tanácsos — eddigi teljesítménye alapján — a „Kaláka” megyesfalvi ipartelepét jelentős tételekkel iktatta be az országos termelési munkatervbe.

100 vagon gyümölcspulpa, melynek egyes izzé való gyártására esetről-esetre utalnak ki cukrot, 10.000 kiló paradicsomlevőt, 10.000 kiló szárított zöldség, melyhez mintegy 20 vagon nyers zöldség szükséges és ezenkívül 10.000 kiló almaiz készítését tervezik.

Kisgyörgy Imre tanácsos szerint az

Magyar szövetkezeti emberek átvétele

A „Kaláka” és „Szövetség” tisztviselőinek kinevezése és besorolása most van folyamatban. Eddig a székely megyék federáléinak vezetésére történtek kinevezések. Magyar szövetkezeti szakember kerül a brassói és kolozsvári kerületi felügyelőség élére is.

A csíki, déli és bihari federálék — jóllehet a „Kaláka” kirendeltség raktárait nem igényelték — a szakemberek egy részét mégis átvették.

A magyar szövetkezeti központok részéről javasolt 14 ellenőrnek INCOOP-

ipartelep teljesítőképességének teljes kihasználásához mintegy 45 millió kölcsönt van szükség, egyelőre azonban a legfelsőbb pénzügyi szerv minden szükségletet csak a termelés ütemének arányában folyósít. Az INCOOP árupolitikája különben — Marin Lupu vezérigazgató kezdeményezésére az, hogy minél több szövetkezeti sajátterméket hozzon a szövetkezeti hálózat forgalomba és a tag-szövetkezetek kutassanak fel beszerzési forrásokat a termelőhelyen, hogy a termelő és fogyasztó tömegek között az áru utját meg lehessen rövidíteni.

ellenőrre való kinevezése szintén megtörténik, amint irataikat betérjesztik. Így a magyar szövetkezeti szakemberek mind a federálék, mind az INCOOP kötelékében szaktudásukkal eredményesen szolgálhatják az ország szövetkezeti hálózatának feladatait.

Egyes helyeken akadályt jelent a megyei federáléba belépett szövetkezetek teljesjogu bekapcsolódásában az, hogy vannak még szövetkezetek, melyek a federálénál nem fizették be a lejegyzt üzletrészt.

Harc a reakció ellen Építi a demokráciát Népi kollégiumot szervez Kiállításokat rendez

DICSŐSZENTMARTON. — A Magyar Népi Szövetség kisküküllői megyei nőbizottsága a gazdasági betakarítási utáni időszak elteltével újabb lendülettel szervezeti életet kezdett. A megye kevésszámú magyarságának asszonyai komoly eredményeket értek el.

A nőbizottság megyei vezetői vasárnaponként az összes magyarlakta falvakat meglátogatták és nagygyűléseken követelték Maniu és magyar cinkosainak elítélését.

Ezeket a gyűléseken megmutatták Kisküküllő megye MNSZ- asszonyai, hogy résztvesznek a szociális, kulturális és politikai életben s az új demokratikus Ro-

mánia felépítésében tevékenyen munkát vállalnak. Mind a falvak, mind a városok munkás, földműves és értelmiségi asszonyai célul tűzték ki, hogy Varga Katalin szabadságharcos életét minden demokratikus asszonnyal megismertetik. Nemcsak a megye és járási székhelyeken, hanem kisebb falvakban is Varga Katalin-emlékeket rendeztek. Azokban a falvakban, ahol valamely akadály folytán ezek az ünnepek elmaradnak, ott élelmiszer, ruha, valamint iskolai felszerelések gyűjtésével segítik az 1948 márciusában megnyíló Varga Katalin népi leánykollégiumot.

Valóságos verseny indult meg a falvak női bizottságai között. Munkájuk bekapcsolódik nemcsak a Magyar Népi Szövetségi mozgalomba, hanem gazdanapokba s a kulturális és politikai megmozdulásokba is, amelyeket más intézmények rendeznek. Így a MNSZ minden gazdanapon, melyet a megyében tartanak, kézimunkakiállítás szervez. Szébbnél-szebb varrottások, horgolások és más kézimunkák kerülnek kiállításra. A munka serkentésére dícsérő okleveleket és díjakat tüznek ki.

Igy működik eredményesen a MNSZ kisküküllőmegyei nőbizottsága.

a MNSZ kisküküllőmegyei nőbizottsága

Maniut vádolják a csíkszentdomokosi sortűzek áldozatainak sirjai Maniu parancsára gyilkoltak és raboltak az elvetemült hordák

Itéletet azok ellen is, akik testvéreik gyilkosaival kötötték szövetséget

Maniut vádolják

a csíkszentdomokosi sortűzek áldozatainak sirjai Maniu parancsára gyilkoltak és raboltak az elvetemült hordák

Itéletet azok ellen is, akik testvéreik gyilkosaival kötötték szövetséget

CSIKSZENTDOMOKOS. — (Kiküldött munkatársunktól.) A háttérben valahol borongó hegyek. Kékes vonulatban jelentkezik a csíki fenyvesek. És még távolabb a Pásztorbük. Történelmi hely. Itt végeztek a felkelő csíkszentdomokosi székelyek a népellenes Báthory Endrével. A múlt időkben sokszor nehezedett a megpróbáltatás erre a legnagyobb székely községre, Csíkszentdomokosra. De talán valamennyi nagy megpróbáltatásnál is fájdalmasabb, szomorúbb az 1944 őszének meg ma is élő tragédiája.

Három éve. Ősz volt és ezer színben pompázott a csíki halás. Rozsda mart az üdö zöldekbe és sárguló levelek káradtak le a fűről halk zizegessel. A hegyek útját, nehéz és félelmetes tüköket rejtegetnek, hiába kérdezzük, faggatjuk őket — hallgatnak. Akkor is hallgattak és ma is némán merednek a tetőre hívóra.

Az 1944-es év vége volt. Ősz és a határban valami furca várakozás remegett végig. A hallgató erdők ösvényein furcsa csoportok igyekeztek Csíkszentdomokos felé. Megrészegedett emberek. Katona-

ruhás és polgári öltözetű személyek. Állig fegyverben.

MANIU MONDTA: GYILKOLJUNK ÉS RABOLJUNK

— A Székelyföld szabad prédánk lesz — zugták egymás felébe —, Maniu mondta. Azt tühéztük, amit akarunk. Olteanu parancsnok azt adta ki nekünk, hogy gyilkoljunk és raboljunk. Mindent csinálhatunk.

Erdély és a Székelyföld békésen szunnyadó falvaira rászakadt az irtózat hajnalja. Maniu gárdistáival a kegyetlenebb rémuralom kezdődött meg. Részeg és vad foszogatók rontottak a népre. Raboltak és gyilkoltak. „Joguk volt hozzá” — Maniu megengedte.

Albert István a kapuban állt. Idegenkedve nézte az utcán végigkurjongató csoportot. Fegyverrel lóbaláltak. Szikozódtak és — Maniu állt a lábán. De nem mozdult. Miért? Szegény, dolgozó ember volt egész életében. Nem volt baja senkivel. Ugyan ki bánthatná? — Az egyik — fele civő — a katonaruhás — manista — állt.

Fegyverével hadonászva üvöltözte: — Le a bakancsoddal. Gyorsan, mert elintézték!

Albert István védte szerény vagyonát. Egy bakancsa volt. Még ilyen jó és új bakancsa nem is volt soha a lábán. Megpróbálta megtartani. Fia is kifutott a házból.

PUSKATUS ÉS ÖKÖLCSAPAS

— Ne bántsák az édesapát — rikoltotta vöröse hevülve, de egy puskatus kíméletlenül a mellébe szakadt. Köhögni kezdett. Elfulladó lélekzete bevértesedett a megszakadó tüdőből.

Egy másik csoport hetvenegyes öregasszonyt hajtott végig fegyverek között az országúton. Rozsdás, ócska puskát mutogattak, hogy a házában lévő szénaboglyában kapták. Szegény György Jánosné, ugyan mit akarhatott az egy árva fegyverrel! Alig állt a lábán inkább a sírja felé hajlott, mint az ellenállásra.

— Maniu parancsára — recsegett a banda vezére, egy kancsal tekintetű gárdista —, meg kell ti-zedelnünk a falut.

Tizenegy embert vadásztak össze az utcákon és házakban a gárdisták, valamennyit a község-házára hajtották. Ott folyt a választás. Verés, kínzás, hogy megnyiljanak az ajkuk és beszéljenek a szerencsétlen elfogottak.

Fantasztikusnál-fantasztikusabb rémmezeket akartak a szájukba adni, de a „vádoltak” visszautasították a vallomást. Nem kívántak vele élni. Miről vallottak volna — arról, hogy szántottak a határba és vetettek még akkor is, amikor a háború vihára dübörgő fejük felett? Erre nem voltak kíváncsiak a pribékek.

— Nagyapó! — sirta egy gyermek —, mi lesz velem, ha téged elvisznek?

Az öreg fájdalmas mosollyal simogatta meg az eléje bukó gyermekfejet. És csendes bizottsággal mondta:

— Ne sirj, hazajövök.

SORTÜZEK A TEMPLOM MELLETT

A falu utcáin hajtóvadászatot rendeztek az emberek után. Tépett ruhájú fiatal leányok menekültek az erdők felé, hogy a rengeteg fenévadjai között keressenek menedéket az emberi duvadak elől.

— Maniu! . . . Maniu! . . . harsozott a tébolyodott hang.

Zokogott a falu. De nem indultak meg a gyilkos gyűlöletre hangolt szívek. Maniu parancsa — mentették minden gázságukat és valahogy így is volt. Maniu tüzelte fel e primitív embereket. Hitték a szavának és ha gyilkoltak, ha raboltak: Maniu szava volt a fülükben.

A községháza udvarára összeszűsült tuzokat durva lökésekkel terelték a templom felé. A Kálvária felé indultak és ott érte őket az első sortüz, amit a többi követett. Ropogott a fegyver és az ártatlan emberek egymásra hajoltak. Golyók vertek a szívekbe, elállítva dobogásukat. A háttérben ott sikoltottak a hozzátartozók.

György József, Albert István a bakancs és a többi öt puszta el. Vércsag és löporfüst terjengett a templom terén. Jajgatás és felcsukló sírások töltötték be a falut.

A SZOVJET KATONAK VELÜNK SIRTAK

Tankok dübörögtek be az alvégen.

— A szovjet csapatok — riadtak egymásra a gyilkosok. Gyorsan-szedelőzködtek és mire a vörös csillagos tankok végigdübörögtek az utcákon — már hirmondó sem maradt belőlük. Csak az áldozatok hörögtek még a templom tövében.

— Mi volt itt — iszonyodott meg a szovjettiszt és amikor megtudta, hogy az ő fegyverük diadalával, az ő vérük hullásával hogyan éltek vissza a hátramaradt Maniu-banditák.

A szovjet tankok tovább vonultak, de ott hagytak egy őrséget, hogy a falu népet ne bántsa senki. Ők, az „ellenesség” őrizték azokat, akik ellenük harcoltak.

Tizenegy sir a templom mellett. Sorban fekszenek a véres nap áldozatai. Virág nyílik a sírokon és az őszi szél ökörnnyálat font a harmatosan csillogó rozmaringra.

— A szovjet csapatok mentették meg minket a kiirtástól — mondja fájó visszaemlékezéssel a tanító és megigazítja az egyik sírra tett csokrot. Ők parancsolták ki Manu rabló és gyilkos hordáit és ezről legyen jutalmuk az örök hála a nép részéről s a községtől. A szovjet katonák velünk sirtak, amikor az árvaikat látták.

— Nem bosszu kell nekünk mondja tovább —, hanem béke és nyugalom. A román nép vádat emelt a gyilkosok vezére a hazatérő Maniu ellen. Sok és súlyos a vád, de ezek egyikének a csíkszentdomokosi vérengzésnek kell lennie.

Es szinte alig bízható, hogy ebben a nagy székely községben akadtak olyanok, akik testvéreik gyilkosaival fogtak össze. Akadtak népáruló magyarok, akik a választáson és szintén Maniu „nőbizottság” szövetségét. A falu népe már többször követelte Maniu csíkszentdomokosi magyar cinkosainak megbüntetését.

A magyar népi katonák is manisták mellett van a helyük.

Új vezetőség a bőripari munkások szakszervezetének élén

Befejeződött a bőripari munkások országos kongresszusa

KOLOZSVAR. — A bőripari munkások országos kongresszusa hétfőn a késő esti órákban ért véget. Harminckét város bőripari munkásságának képviselői gyűltek össze erre az alkalomra Kolozsváron és részletesen foglalkoztak a bőripari munkásság napirendjén lévő kérdéseivel.

A kongresszus résztvevői a két napos megbeszélések ideje alatt komoly munkát végeztek és megállapították a bőripari munkásság új feladatait. A kongresszus má-

sodik napján, hétfőn este választották meg a bőripari szakszervezet új országos vezetőségét, melynek tagjai: Gh. Valcescu, C. Titulescu, V. Breban, Russu Joachim, I. Bunescu, Muresan Maria és Al. Chirobocea. A Központi Bizottság tagjainak sorába — St. Simiont, A. Seleat, (Bukarest), Belovai Istvánt, J. Muresant, V. Sfarleat (Kolozsvár), J. Basteanu, N. Gavrilencot (Temesvár), Szabó Lajost (Nagyvárad), Băltin Sándort (Ma-

rosvásárhely), Al. Cardint (Medgyes) választották.

Póttagnak: Mráz Zsuzsát (Kolozsvár), Tóth Károlyt (Ramnicul Valcea), J. Tandreat (Jasi), ellenőröknek — J. Sapatorut, V. Popescut (Bukarest), N. Opincaru (Szeben), póttagnak pedig Gh. Gheorghet választották meg.

Az új vezetőség kedden délelőtt tartotta első munkaértekezletét, majd meglátogatta a „Dermatit” és a „Victoria” bőripari munkásszervezetet.

Titkos határátlépés kísérlete közben

5 embert lőttek agyon a határőrök

ARAD. — A megdöbbentően könnyelműséggel megkísérelt engedély nélküli határátlépés kísérletének öt újabb halálos áldozata van. A nagyperegi határőrség október 2-án titkos határátlépőre lett figyelmes, aki többszöri felszólításra sem állt meg. Sortűz dördült el és a titkos határátlépő holtan maradt a helyszínen. A vizsgálat megállapította, hogy az illető Lantos György aradi lakos, aki rendszeresen csempészt embereket Magyarországra. Személyenként 100 forintért vállalta az embercsempészt.

Nagylak közelében hárman fizettek életükkel, mert át akartak szökni a határon. Agyonlőtték Bernáczki Mihály, Hinterholtz Máté és Borbolián Márton nagylaklakosokat, akiknél braziliai okmányokat találtak.

Nagyenyeden ezután két nyelven jelennek meg a hirdetések

NAGYENYED. — Lapunk vasárnapi számában ismertettük, hogy Nagyenyed város vezetősége a régi utcaneveket meg nem vizsgálta felül és így azok között sok régi fasiztárolt elnevezett utcánév szerepel. Ugyancsak beszámoltunk arról is, hogy a város többségét képező magyar lakosság nyelven a hivatalos városi hirdetményeket nem teszik közzé. Végül rámutattunk arra is, hogy a város költségvetésében sem a római katolikus, sem a református elemi iskolák támogatása nem szerepel.

Enea Munteanu polgármester munkatársainknak a fentiekre vonatkozólag a következő felvilágosítást adta:

— A várospolitikában valóban vannak még hiányosságok. Rövid idő állott csak rendelkezésemre, mert mindössze három hónapja vagyok a város polgármestere. Az időközi bizottság legközelebbi ülésén első tárgysorozati pont a régi utcanevek felülvizsgálása lesz.

— Nagyenyed közel 5000 magyar lakosságának kívánságára — mondotta a polgármester — a város vezetősége már többször elrendelte a hirdetmények két nyelven történő közzétételét. Az ellenőrzés hiányán mulott, hogy az alantas közzététel azt nem hajtották végre. A mai naptól kezdve szigorúan kötelességévé fogom tenni az illetékeseknek, hogy az összes hirdetményeket Nagyenyed városában magyar nyelven is közzétegyék.

— Az új költségvetésben — folytatta Enea Munteanu polgármester — mind a római katolikus, mind a református elemi iskolák részére 30.000 lej városi segélyt vettünk fel.

tere. Az időközi bizottság legközelebbi ülésén első tárgysorozati pont a régi utcanevek felülvizsgálása lesz.

— Nagyenyed közel 5000 magyar lakosságának kívánságára — mondotta a polgármester — a város vezetősége már többször elrendelte a hirdetmények két nyelven történő közzétételét. Az ellenőrzés hiányán mulott, hogy az alantas közzététel azt nem hajtották végre. A mai naptól kezdve szigorúan kötelességévé fogom tenni az illetékeseknek, hogy az összes hirdetményeket Nagyenyed városában magyar nyelven is közzétegyék.

— Az új költségvetésben — folytatta Enea Munteanu polgármester — mind a római katolikus, mind a református elemi iskolák részére 30.000 lej városi segélyt vettünk fel.

Az aranyos-tordamegyei MNSz népfőiskolákat szervez

TORDA. — A Magyar Népi Szövetség vármegyei szervezete élen halad a népfőiskolák megszervezésének munkájában.

Gyéresen Szegedi Ödön és Pálfi Miklós kisgazda javaslatára a gyéresi járás hat községe határozta el népfőiskola felállítását: Gyéres, Poján, Egerbegy, Detrehem, Mezőnagycsán és Gerend. Községenként két tagot neveztek ki, akik az egy-

előre három napig tartó népfőiskolát megszervezik. A népfőiskola célja a helyi viszonyoknak megfelelő gazdasági oktatás, amelyet világnézeti és közművelődési előadások egészítenek ki.

A járai járás két községe, Jára és Léta megszervezése után október 12-én Bende Béla képviselő részvételével a ludasi járás 11 községe népfőiskolájának megszervezésére került sor: Ludas, Kutyfalva,

Bodon, Bogát, Istvánháza, Csekelaka, Hadrév, Gerendkeresztur, Mezőszengyel, Mezőszakáll, Mezőzáh. A gyűlésen a népfőiskola megszervezésén kívül a járási bizottságokat is megválasztották.

Október 19-én Kocsárd, Felvinc, Harasztos, október 20-án Komjátszeg, Ajton és Szind községek határoznak a népfőiskolák felállításáról.

ADAS-VETEL

VESZEK, eladok vízvezeték, központi fűtési berendezéseket, csöveket. Traian-utca 13. 7736

RÁDIO Philips, ultramodern, olcsón eladó. Forduló-utca 2. 7742

VARRÓGÉPEKET férfit, nőt, cipészgépkeket bizományba eladásra elvállalok, készpénzfeljegyet adok. Weisz gépkereskedő, Horea-utca 82. 7780

PHILIPS rádió, világvevő nagy super, olcsón eladó. Forduló-utca 2. 5224

VESZ, elad butort, szőnyeg, porcelánt és egyéb értéktárgyat „Unicom”, Kossuth Lajos-utca 10. 5252

ELADÓ balkaru szusztergép, jobbkaru bőrdíszművesgép, szűcsgép, harisnyaszemfelszedőgép. Weisz gépkereskedőnél, Horea-utca 82. 5245

MOTORKERÉKPÁR 100-as, Wandlerer, kitűnő állapotban, gumi nélkül eladó. Jókai-utca 16, házfelügyelőnél. 5235

SÜRGŐSEN eladó egy háló és más butyr, egy üzemképes rádió és egy vaskeze. Nagyszamos-utca 23. 5257

LŐSZÖR matrácok, elsőosztályú minőség, modern Standard nagy rádió lámpa nélkül sürgősen eladók. Eperjes-utca 9. Gr. 5269

ELADÓ egy háló, ebédlőkredenc, ebédlőasztal. Petőfi-utca 22-24 szám. Háttul az emeleten. 5269

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 2 lej. Legkisebb hirdetés (10 szó) 20 lej. Állást keresőknek 10 szóig 15 lej. Cim a kiadóban és jelígis hirdetéseknek 5 lej pótdíj fizetendő. Szöveg-hirdetés szavankint 5 lej. Közgazdasági hirdetés szavankint 6 lej. Keretes hirdetés négyzetcentiméterenkint 4-5 lej. Házasság-levelezés 5 lej szavankint. Nyilttér szavankint 10 lej.

VESZEK rossz cipőket és páratlant. Hosszu-utca 48, ajtó 2. 7708

1/2 LŐRŐS villanymotort cserélnék 1 1/2 lőrőssel. Balogh, Arató-utca 4. 5282

PÉNZI Könyveket állandóan vesziünk! UHU, Mária királyné-utca 34. 5280

JÓ állapotban lévő Singer varrógép eladó. Majális-utca 8, kapusnál. 5264

PERZSASZŐNYEG sürgősen eladó. Cim a kiadóban. 5268

EGY kis és nagy ebédlőkredenc, 24 személyes asztal 4 székek eladó. Érdeklődni Horea-utca 6, fűszerüzlet. 5263

ELADÓ tiszta új fekete női kabát, bérlve szőrmével, molett alakra. Agyagdomb-utca 20. 5272

MÉHCSALÁDOK NB vándorkaptárban á 6000, üres kaptárak á 200, 8 kg. mülép á 400, 4 kg. viasz á 300 lej, eredeti kínai teáskészlet 15 darabból 16.000 lejért eladók. Ügyvédi iroda, Mócok-utca 16 szám. 5262

EBÉDLŐ borszékkel és egy topolya háló eladó. Budai Nagy Antal-utca 74. Bassa. 7112

VESZEK 300-400 literes használt káposztáshordót. Arany János-utca 13. I. emelet. 5274

INGATLAN-LAKÁS

KISEBB iskolásleány lakást kaphat természetbeni fizetésért. Szabadság-tér 11 szám. házfelügyelőnél. 5266

KIADÓ forgalmas helyen üzlethelyiség fűszerüzlet részére. Cim a kiadóban. 5265

ÁLLAST KAPHAT

KERESEK kisebb iskolásleányt teljes ellátásra. Részben élelmiszer ellenében. Cim a kiadóban. 5283

MINDENES főzőnt kis családnak azonnalra keresek. Szentegyház-utca 43. dr. Demeter. Gr. 5270

KOMOLY, megbízható, gyermektelen házvezetőnőt keresek vidékre, fiatal házas párnál. Lazar Dentist, Aiud, Jud. Alba 7801

TEHÉNÉSZETRE, kertészetre kiválóan alkalmas, Szamos melletti tizenhat hold megmunkálására igavonóval rendelkező munkáért keresek. Cosbuc (Bem)-utca 3, földszint. 5267

ÁLLAST KERES

NÉMET leány gyermek mellé ajánlkozok. Cimeket „Nevelőnő” jelígre. 5271

MINDENES házvezetőnőnek elmennek. Cim a kiadóban. 5261

KULONFELEK

ELVESZETT Molnár Ferencné és ifj. Molnár Ferenc névre szóló bejelentőlap. Megtaláló adja le a Küküllő-utca 4 szám alá. 5270

RABÁRUK MENETRENDSZERŰ KAMIONOKKAL. Teljes rakomány részére külön teherkocsik, a hivatalosnál 40 százalékkal olcsóbban. Jelszó: pontosság, biztonság, olcsóság! Felvilágosítás Unió-nál, I. Mihály király-utca 2. Telefon: 10-79.

MAROSUJVÁRRA. autóbuzs indul péntek reggel, este vissza. Érdeklődni Color festékkészlet, Széchenyi-tér. 5253

ELVESZETT barna, patkányfogó kutyakölyök. Megtaláló, vagy nyomravezető illő jutalomban részesül. Berde Mózsa-utca 3, I. emelet. Gr.

KERESEK bérbe egy rekamiét és egy kombinált szekrényt. Élelemmel is fizethetek. Cimeket kérem leadni Horea-utca 22, házfelügyelőnél. 5273

ÚJ AUTÓBUSZALLOMAS! CTC autótárolás nyílt meg Kolozsvárt az Unió Szállítási Rt. irodájában. RATA autóbuzsjegyek kiadása minden időben, 10 napi előzetes helyjegy-biztosítással. DA-

ELVESZETTETTEM karórát vasárnap este a Mátyás szobortól a Victoria üzletig. Kérem a becsületes megtalálót, jutalom ellenében adja le Varga vendéglőbe, Széchenyi-tér 24. 5281

Igen! STABILIZÁLT Lejben egyetlen sorsjeggyel nyerhet MILLIÓKAT

50% 2 SORSJEGY KÖZÜL AZ EGYIK NYER

ÁLLAMI GOROGJATEK

Önkéntes árvoróren eladok 1947 október 18-án délután 3 órakor Dózsa-utca 37. szám alatti lakáson Bösendorfer zongorát, író gépet, biciklit, butorokat. Dr. Fródi Bella

Autószalmát és tömeghasználati-katrészek készítésére nyitandó üzlethez keresek

Tőkés érdekellet, vagy társaság.

Előnyben gépkocsival és fővárosi összeköttetésekkel rendelkezők. — Személyesen vezeték és már megrendeléseim vannak folyamatosan. Esetleg képviselőket vállalkozók. Saját géppel és összeköttetésekkel rendelkezem. A tőkét a nagy haszon teljesen biztosítja.

Komoly ajánlatokat a kiadóra „Autó” jelígre kérek.

Goivóscsapóanyag

ólomcsövek, szalagfűrés, áteresztő gyalugépek, exenderprés, centrifugák, olajmalom gépek, buza- és kukoricabőr hengerszék, traktorfelek- és tengelyek azonnali szállításra kaphatók. Mindennemű gépjávitást, motortengelyek és felek hegesztését előnyösen vállaljuk

INDUSTRIA DE MASINI

Temesvár II., Kogălniceanu-u. 8. Telefon 56-97.

Champignon gomba-kertész pénzestársat keres. Nagy kereset! Anyagi garanciát nyújt.

Felvilágosítás:

UHU IRODA

Kolozsvár, Mária királyné u. 34. ll. e.

Bevezetett szabadforgalmu cikkek nagykereskedéséhez közreműködő

Tőkéstársat keresek.

(Megfelelő nagy raktárral, teleppel, berendezéssel, belvárosban trolival rendelkezem)

Ajánlatokat „Nagykereskedés” jelígre a kiadóra.

„Monitorul Oficial”-ban, összes lapokban hirdetés-k megjelentetése, előfizetések felvetele. Mozireklámok.

UHU

Kolozsvár, Mária királyné-u. 34. ll. e. Csekkszám: 40.849

Megvételre keresünk: 200 literes vashordókat, nagy űrtartalmu 10.000 literig petróleumtartályokat

„VICTORIA” Szövetkezet

Festékosztály a Kossuth Lajos-u.

Eladó

elköltözés miatt

kőszerga, csiszológép, rádió, tűzhely 3 sütős, disznóól, tűzőtőkészülék külön töltelem, pázsityíró-gép, dinamikus hangszóró, nyulketrecek, álló vasfogas, vízcsapok, biztonsági zárok, nyugszék, gumi kszij, villanszerelési cikkek, planiméter Irinyi-u. 13